



## 90-річчя академіка НАН України М.Г. НАХОДКІНА

---

Видатний український фізик, академік НАН України (1990), заслужений діяч науки і техніки (1995), лауреат Державних премій України в галузі науки і техніки (1970, 1997) **Микола Григорович Находкін** народився 25 січня 1925 р. в с. Прохорівка поблизу Канева. У 1950 р. закінчив Київський університет імені Тараса Шевченка, з 1952 р. був викладачем кафедри електроніки Університету. Упродовж 1972–1998 рр. очолював засновану ним кафедру криогенної та мікроелектроніки (нині — нанофізики та наноелектроніки), водночас з 1972 по 1991 р. був деканом радіофізичного факультету.

Початок творчого шляху М.Г. Находкіна пов'язаний з вивченням вторинної електронної емісії в тонких шарах металів і напівпровідників з метою розроблення ефективних емітерів. Пізніше він створив лазерний мас-спектрометр, що дозволив здійснювати аналіз складу малих кількостей речовини.

Наступний етап наукової роботи М.Г. Находкіна — це дослідження емісії електронів з тонких плівок, зумовленої м'яким рентгенівським випромінюванням, та структури цих плівок, зокрема залежно від умов їх вирощування. Микола Григорович був піонером у вивченні диференціальних характеристик (спектрів) як електронної, так і рентгенівської фотоелектронної емісії. Він досліджував властивості термопластиків і розробляв методи запису інформації на носіях, що не містять срібла, з'ясовував фундаментальні закономірності поверхневого масопереносу, кінетики електронних процесів на поверхні і в приповерхневих шарах твердих тіл.

М.Г. Находкін виконав детальне дослідження довжин вільного пробігу електронів, зумовлених непружними взаємодіями з електронною підсистемою поверхні. Він розробив новий експериментальний метод діагностики поверхні твердих тіл — метод іонізаційної спектроскопії, створив перший в Україні надвисоковакуумний тунельний мікроскоп з атомною роздільною здатністю, за допомогою якого вперше досліджено тонкі деталі розташування атомів водню, адсорбованого на поверхню кремнію.